

**Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego w klasie III
w roku szkolnym 2017/2018**

SPRAWNOŚCI	WYMAGANIA			
	KONIECZNE (ocena: dopuszczający)	PODSTAWOWE (ocena: dostateczny)	ROZSZERZAJĄCE (ocena: dobry)	DOPELNIAJĄCE (ocena: bardzo dobry)
UCZEŃ				
SŁUCHANIE	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie większość komunikatów werbalnych, • odbiera wystarczającą dla zrozumienia całości ilość informacji, zawartych w dźwięku i obrazie, • porządkuje wysłuchane informacje, • odbiera ogólną intencję cudzej wypowiedzi, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie komunikaty werbalne, • odbiera większość informacji, zawartych w dźwięku i obrazie, • porządkuje i systematyzuje wysłuchane informacje, • odbiera intencje cudzej wypowiedzi, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie komunikaty werbalne o wysokim stopniu organizacji, • odbiera informacje zawarte w dźwięku i obrazie, • porządkuje wysłuchane informacje w zależności od ich funkcji, • rozpoznaje intencje cudzej wypowiedzi, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie komunikaty werbalne o wysokim stopniu skomplikowania, • rozróżnia informacje werbalne oraz zawarte w dźwięku i obrazie, • porządkuje i systematyzuje wysłuchane informacje w zależności od ich funkcji, • rozpoznaje i odbiera charakter wypowiedzi i wyrażane w niej intencje,
MÓWIENIE	<ul style="list-style-type: none"> • cytuje fragmenty tekstu, • formułuje krótką wypowiedź na temat swoich odczuć wywołanych przez dzieło, • przestrzega podstawowych zasad etyki i etykiety mowy w różnych sytuacjach komunikacyjnych, • formułuje ogólną opinię na temat utworu, • tworzy krótką wypowiedź na temat ogólnej problematyki utworu, • odtwarza w wypowiedzi podstawową treść utworu w porządku chronologicznym, 	<ul style="list-style-type: none"> • cytuje odpowiednie fragmenty tekstu, • formułuje wypowiedź związaną z odczuciami, jakie wywołuje dzieło, • przestrzega zasad etyki i etykiety mowy w różnych sytuacjach komunikacyjnych, • przedstawia swoją opinię na temat utworu, • przedstawia w wypowiedzi problematykę utworu, • odtwarza w wypowiedzi w porządku chronologicznym treść utworu, • tworzy wypowiedź, w której porządkuje informacje, 	<ul style="list-style-type: none"> • cytuje odpowiednie fragmenty tekstu, uzasadnia ich wybór, • wypowiada się na temat odczuć, jakie może wywoływać dzieło u odbiorcy, • świadomie dostosowuje swoje wypowiedzi do zasad etyki i etykiety mowy, • przedstawia swoją opinię na temat utworu, uzasadnia ją odwołaniami do dzieła, • tworzy logiczną, zwartą wypowiedź prezentującą problematykę utworu, • przedstawia treść utworu, 	<ul style="list-style-type: none"> • cytuje i komentuje odpowiednie fragmenty tekstu, • tworzy zwartą wypowiedź związaną tematycznie z odczuciami, jakie dzieło może wywoływać u odbiorców, • dostosowuje swoje wypowiedzi do zasad etyki i etykiety mowy, ma świadomość konsekwencji stosowanych w wypowiedzi form językowych, • przedstawia uzasadnioną opinię na temat utworu, zawiera w niej elementy

	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat elementów świata przedstawionego w utworze, • prezentuje w wypowiedzi znaczenia dosłowne utworu lirycznego, • wypowiada się na temat przeczytanych samodzielnie tekstów prasowych, • tworzy wypowiedź prezentującą elementy warstwy przedstawieniowej obrazu, • stosuje w wypowiedzi odpowiednie słownictwo, • tworzy wypowiedzi z poprawnymi konstrukcjami składniowymi, 	<p>dotyczące świata przedstawionego w utworze,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia i omawia w wypowiedzi znaczenia dosłowne utworu lirycznego, • wypowiada się na temat przeczytanych samodzielnie tekstów prasowych, wstępnie je ocenia, • tworzy wypowiedź, w której omawia środki języka malarskiego wykorzystane dla zaprezentowania warstwy przedstawieniowej obrazu, • stosuje w wypowiedzi bogate słownictwo, • tworzy wypowiedzi z różnorodnymi konstrukcjami składniowymi, 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje wnioski na temat sposobu prezentowania świata przedstawionego w utworze, • przedstawia w wypowiedzi znaczenia przenośne utworu lirycznego, • wartościuje przeczytane samodzielnie teksty prasowe, • tworzy wypowiedź, w której omawia metaforykę dzieła malarskiego, • stosuje w wypowiedzi bogate, różnorodne słownictwo, • tworzy wypowiedzi z urozmaiconymi konstrukcjami składniowymi, 	<p>wartościowania,</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy pełną, wyczerpującą, logiczną wypowiedź, prezentującą tematykę utworu, • przedstawia treść utworu, wplata w wypowiedź odwołania do kontekstów, • komentuje sposób prezentowania świata w utworze, • przedstawia i komentuje w wypowiedzi znaczenia przenośne utworu lirycznego, • komentuje, ocenia i wartościuje samodzielnie przeczytane teksty prasowe, • tworzy wypowiedź, w której przedstawia i komentuje metaforykę dzieła malarskiego, • stosuje w wypowiedzi różnorodne słownictwo, dba o odpowiedni do tematu dobór leksyki, • tworzy wypowiedzi z różnorodnymi, funkcjonalnie dobieranymi konstrukcjami składniowymi,
<p>CZYTANIE ODBIÓR TEKSTÓW LITERACKICH I INNYCH TEKSTÓW KULTURY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje styl biblijny, • rozumie występujące w tekście archaizmy, • rozumie wyrazy gwarowe występujące w tekście, • rozpoznaje w tekście różne rodzaje stylizacji językowej, • odróżnia perswazję od 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe cechy stylu biblijnego, • rozpoznaje w tekście archaizację, • rozumie tekst, w którym występuje stylizacja gwarowa, • rozpoznaje i nazywa różne 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cechy stylu biblijnego, wskazuje ich przykłady w tekście, • określa funkcje archaizacji w tekście, • określa rolę stylizacji gwarowej w tekście, • rozpoznaje różne rodzaje 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym cechuje się styl biblijny, łączy jego cechy z tematyką i problematyką tekstu, • komentuje rolę archaizacji w tekście, • wyjaśnia, na czym polega i czemu służy stylizacja

	<p>manipulacji językowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w utworze nawiązania do innych dzieł, • rozróżnia literaturę wysoką i popularną, • wydobywa z tekstu informacje, dotyczące faktów, • rozpoznaje podstawowe środki stylistyczne w tekście, • wyodrębnia obrazy poetyckie w utworze lirycznym, • wskazuje podstawowe cechy budowy utworu lirycznego, • przedstawia bohatera literackiego, krótko go charakteryzuje, • odtwarza wzory osobowościowe, kreowane w utworach, • dostrzega związki fikcyjnego świata utworu z realną rzeczywistością, • rozpoznaje groteskowy charakter utworu, • wie, czym cechuje się bajka jako gatunek literacki, odróżnia bajkę od baśni, • wie, że reportaż jest gatunkiem publicystycznym, rozpoznaje go wśród innych tekstów, • omawia warstwę 	<p>rodzaje stylizacji językowej w tekście,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym różni się perswazja od manipulacji językowej, • wyjaśnia sposób nawiązania w utworze do innych dzieł, • dostrzega podstawowe różnice między utworami literatury wysokiej i popularnej, • wydobywa z tekstu informacje, dotyczące faktów i opinii, • rozpoznaje i nazywa środki stylistyczne w tekście, • odtwarza dosłowne znaczenia obrazów poetyckich, • omawia budowę utworu lirycznego, • charakteryzuje bohatera literackiego, • przedstawia wzory osobowościowe, kreowane w utworach, • wskazuje konkretne odniesienia fikcyjnych elementów świata przedstawionego w utworze do realnej rzeczywistości, • wyjaśnia, na czym polega groteskowe przedstawienie świata w utworze, • wymienia cechy gatunkowe bajki, • wyjaśnia, czym cechuje się 	<p>stylizacji, komentuje jej znaczenie w utworze,</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzega w tekstach przejawy perswazji i manipulacji językowej, • wyjaśnia rolę nawiązań w utworze do innych dzieł, • dostrzega i komentuje nawiązania do literatury wysokiej w utworach literatury popularnej, • odróżnia relację od opinii, • rozpoznaje, nazywa środki stylistyczne w tekście, określa ich funkcję, • odczytuje przenośne znaczenia obrazów poetyckich, • omawia budowę utworu lirycznego, wyodrębnia sposoby rytmizacji tekstu, • charakteryzuje bohatera literackiego, omawia motywy jego postępowania, • przedstawia i komentuje wzory osobowościowe kreowane w utworach, • omawia odniesienia fikcyjnych elementów świata przedstawionego w utworze do realnej rzeczywistości, • tłumaczy mechanizmy groteski jako konwencji literackiej, • wie, że bajka jest gatunkiem pogranicznym, 	<p>gwarowa,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czemu służy zastosowana w utworze stylizacja językowa, • rozumie mechanizmy perswazji i manipulacji językowej, • komentuje nawiązania do innych dzieł w utworze, • wartościuje utwory literatury wysokiej i popularnej, • odróżnia relacje od opinii, komentuje ich powiązanie, • wyjaśnia, jaką rolę pełnią środki stylistyczne w kreowaniu świata w tekście, • komentuje znaczenia obrazów poetyckich, omawia sposób ich tworzenia, • omawia budowę utworu lirycznego, łączy ją z warstwą treściową tekstu, • charakteryzuje bohatera literackiego, komentuje jego postępowanie, ocenia wybory, których dokonał, • ocenia z punktu widzenia człowieka współczesnego wzory osobowościowe, kreowane w utworach, • komentuje związki między fikcją literacką a realną rzeczywistością, • wyjaśnia, na czym polega i czemu służy groteska jako konwencja literacka,
--	---	---	---	--

	przedstawieniową obrazu,	reportaż jako gatunek publicystyczny, <ul style="list-style-type: none"> • omawia warstwę przedstawieniową obrazu, wstępnie określa malarskie sposoby jej prezentacji, 	wskazuje jej epickie i liryczne cechy, <ul style="list-style-type: none"> • komentuje tematykę i problematykę reportażu, • analizuje dzieło malarskie, wstępnie je interpretuje, 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia bajkę jako gatunek literacki, rozróżnia różne typy bajek, • komentuje problematykę reportażu, wykorzystuje obserwacje stylu, • analizuje i interpretuje dzieło malarskie,
PISANIE	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z podstawowych słowników, • tworzy proste przypisy, • stara się dobierać odpowiedni styl do wypowiedzi, • stara się stosować różnorodne słownictwo, • stosuje prawidłowo podstawowe formy gramatyczne i ortograficzne nazw własnych, nazwisk, nazw miejscowych, • stosuje różne typy zdań złożonych, • przestrzega zasad interpunkcji, • stosuje w tworzonym tekście mowę zależną i niezależną, • posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny, • tworzy według wzoru formy użytkowe: podanie, cv, protokół, list motywacyjny, • układa według wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z odpowiednich słowników, • tworzy przypisy, • dobiera odpowiedni styl do wypowiedzi, • stosuje różnorodne słownictwo, • stosuje prawidłowe formy gramatyczne i ortograficzne nazw własnych, nazwisk, nazw miejscowych, • stosuje poprawnie różne typy zdań złożonych, • przestrzega zasad interpunkcji, • stosuje poprawnie w tworzonym tekście mowę zależną i niezależną, • sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny, • tworzy samodzielnie formy użytkowe: podanie, cv, protokół, list motywacyjny, • układa samodzielnie notatkę encyklopedyczną, • pisze rozprawkę, wyraźnie formułuje tezę i przedstawia 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie dociera do potrzebnych informacji, • tworzy przypisy, przywołując cytaty, • wykorzystuje stylizację w tworzonym tekście, • stosuje bogate słownictwo z różnych kręgów tematycznych, • zapisuje poprawnie pod względem gramatycznym i ortograficznym nazwy własne, nazwiska, nazwy miejscowe, • celowo stosuje różne typy zdań złożonych, • stosuje poprawną, różnorodną interpunkcję, • celowo stosuje w tworzonym tekście mowę zależną i niezależną, • dobiera odpowiednio do tworzonych tekstów oficjalną i nieoficjalną odmianę polszczyzny, • tworzy poprawnie formy użytkowe: podanie, cv, protokół, list motywacyjny, 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z różnorodnych źródeł informacji, • sprawnie posługuje się przypisami, • celowo i funkcjonalnie stosuje stylizację w tworzonym tekście, • świadomie dobiera słownictwo w tworzonym tekście, • zapisuje bezbłędnie pod względem gramatycznym i ortograficznym nazwy własne, nazwiska, nazwy miejscowe, • celowo i poprawnie stosuje różne typy zdań wielokrotnie złożonych, • tworzy tekst bezbłędny pod względem interpunkcji, • celowo i funkcjonalnie stosuje w tworzonym tekście mowę zależną i niezależną, • wykorzystuje funkcjonalnie oficjalną i nieoficjalną odmianę polszczyzny, • tworzy formy użytkowe, zachowując ich wszystkie wymogi: podanie, cv,

	<p>notatkę encyklopedyczną,</p> <ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie pisze krótką rozprawkę, • samodzielnie pisze charakterystykę postaci, • tworzy samodzielnie opis sytuacji, • wyszukuje i poprawia błędy we własnym tekście. 	<p>argumenty,</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisze rozwiniętą charakterystykę postaci, • układa opis sytuacji, dynamizuje wypowiedź, • poprawia błędy we własnym tekście, koryguje styl. 	<ul style="list-style-type: none"> • układa notatkę encyklopedyczną, dba o skrótowość tekstu, • pisze rozprawkę, prezentuje wyraźnie i uzasadnia swoje stanowisko, • pisze rozwiniętą charakterystykę postaci literackiej, wykorzystuje odwołania do tekstu, • tworzy rozwinięty opis sytuacji, szczegółowo prezentuje okoliczności, • koryguje własny tekst, dodaje uzupełnienia. 	<p>protokół, list motywacyjny,</p> <ul style="list-style-type: none"> • układ notatkę encyklopedyczną, świadomie i poprawnie stosuje odpowiednie skróty, • pisze rozprawkę, przedstawia swoje tezy, opinie, oceny, uzasadnia je różnymi rodzajami argumentów, • pisze rozwiniętą charakterystykę postaci literackiej, wzbogaca ją komentowanymi cytatami i odwołaniami do tekstu, • tworzy opis sytuacji, celowo dobiera sposób narracji i styl wypowiedzi, • samodzielnie redaguje własny tekst.
NAUKA O JĘZYKU	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w tekście cytaty, • zna podstawowe rodzaje słowników, • sprawnie odszukuje potrzebne mu hasła w słowniku, • zapisuje poprawnie graficznie mowę niezależną, • objaśnia znaczenia frazeologizmów pochodzących z mitologii, • w podanych przykładach wskazuje poprawne związki frazeologiczne, układa z nimi zdania, • rozpoznaje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie graficznie zapisuje cytaty, • wie, w jakich słownikach szukać potrzebnych podstawowych informacji, • orientuje się w budowie hasła słownikowego, • przekształca poprawnie mowę zależną w niezależną, • korzystając z odpowiedniego słownika, wyjaśnia znaczenie podanych frazeologizmów, • poprawia błędy w podanych przykładach związków frazeologicznych, • rozpoznaje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wprowadza do własnej wypowiedzi cytaty, • zna różne rodzaje słowników specjalnych, • sprawnie i poprawnie odczytuje hasło słownikowe, • przekształca poprawnie mowę zależną w niezależną i odwrotnie, przestrzega zasad zapisu, • podaje przykłady sytuacji, w których można użyć wskazanych frazeologizmów, • wyjaśnia mechanizm powstawania błędów w 	<ul style="list-style-type: none"> • wprowadza do własnej wypowiedzi cytaty, opatruje je przypisami, • w swojej pracy korzysta z wszystkich rodzajów słowników, • sprawnie i poprawnie odczytuje hasło słownikowe, rozumie zawarte w nim skróty, • poprawnie i funkcjonalnie stosuje w wypowiedziach mowę zależną i niezależną, • wyjaśnia, w jakim celu używamy frazeologizmów w wypowiedziach, jakie efekty może przynieść ich

	<p>archaizmy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przekształca podane zdania pojedyncze w wielokrotnie złożone, • zna najczęściej stosowane znaki interpunkcyjne, stara się je stosować w praktyce, • rozpoznaje wyraźne zapożyczenia w tekście; wie, w jakim słowniku szukać informacji na ich temat, • zna podstawowe reguły odmiany nazwisk, stara się je stosować w praktyce, • stosuje poprawną odmianę popularnych i często używanych nazw miejscowych. 	<p>archaizmy, próbuje określić ich typy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i tworzy zdania wielokrotnie złożone, • zna wszystkie znaki interpunkcyjne, stara się je stosować w praktyce, • zastępuje zapożyczenia wyrazami rodzimymi, korzysta z odpowiedniego słownika, • stara się poprawnie odmieniać nazwiska, • stara się stosować poprawną odmianę nazw miejscowych. 	<p>podanych związkach frazeologicznych, poprawia te błędy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym są archaizmy, rozróżnia ich typy, wskazuje przykłady w tekście, • rozpoznaje i tworzy różne rodzaje zdań wielokrotnie złożonych, • stosuje poprawnie wszystkie znaki interpunkcyjne, • przekształca tekst, zastępując zapożyczenia wyrazami rodzimymi, zachowuje jego spójność i logikę, • zna reguły odmiany nazwisk, stosuje je w praktyce, • poprawnie odmienia nazwy miejscowe. 	<p>wykorzystanie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje celowo w wypowiedziach prawidłowe związki frazeologiczne, • wyjaśnia, na czym polega archaizacja, jakim celom służy, • świadomie i celowo stosuje w wypowiedziach różne rodzaje zdań wielokrotnie złożonych, • stosuje poprawnie wszystkie znaki interpunkcyjne ze świadomością funkcji, które pełnią, • świadomie i celowo stosuje zapożyczenia, zna i stosuje zasady ich używania, • poprawnie odmienia wszystkie typy nazwisk, • zna reguły odmiany nazw miejscowych, poprawnie stosuje je w praktyce.
--	---	---	--	---

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, którego osiągnięcia w znacznym stopniu wykraczają poza wymagania dopełniające. Jego praca cechuje się samodzielnością i kreatywnością. Prezentuje wysoki poziom wiedzy i erudycji interdyscyplinarnej. Świadomie i funkcjonalnie posługuje się bogatym słownictwem terminologicznym. Samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literatury pięknej, literatury faktu. Czyta, rozumie i wykorzystuje teksty popularnonaukowe, naukowe i publicystyczne. Potrafi analizować i interpretować dzieła malarskie z uwzględnieniem specyfiki środków języka malarskiego. Komentuje związki dzieła malarskiego z tekstem literackim. Analizuje i interpretuje dzieła filmowe i teatralne. Dostrzega i komentuje związki między różnymi dziełami sztuki. Formułuje problemy, proponuje sposoby ich rozwiązania. Tworzy bezbłędne pod każdym względem wypowiedzi ustne i pisemne. Samodzielnie planuje swoją pracę. Potrafi ocenić własne dokonania. Odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych, publikuje swoje teksty.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego w klasie III w roku szkolnym 2017/2018

SPRAWNOŚCI	WYMAGANIA			
	KONIECZNE (ocena: dopuszczający)	PODSTAWOWE (ocena: dostateczny)	ROZSZERZAJĄCE (ocena: dobry)	DOPEŁNIAJĄCE (ocena: bardzo dobry)
UCZEŃ				
SŁUCHANIE	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie większość komunikatów werbalnych, • odbiera wystarczającą dla zrozumienia całości ilość informacji, zawartych w dźwięku i obrazie, • porządkuje wysłuchane informacje, • odbiera ogólną intencję cudzej wypowiedzi, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie komunikaty werbalne, • odbiera większość informacji, zawartych w dźwięku i obrazie, • porządkuje i systematyzuje wysłuchane informacje, • odbiera intencje cudzej wypowiedzi, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie komunikaty werbalne o wysokim stopniu organizacji, • odbiera informacje zawarte w dźwięku i obrazie, • porządkuje wysłuchane informacje w zależności od ich funkcji, • rozpoznaje intencje cudzej wypowiedzi, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie komunikaty werbalne o wysokim stopniu skomplikowania, • rozróżnia informacje werbalne oraz zawarte w dźwięku i obrazie, • porządkuje i systematyzuje wysłuchane informacje w zależności od ich funkcji, • rozpoznaje i odbiera charakter wypowiedzi i wyrażane w niej intencje,
MÓWIENIE	<ul style="list-style-type: none"> • cytuje fragmenty tekstu, • formułuje krótką wypowiedź na temat swoich odczuć wywołanych przez dzieło, • przestrzega podstawowych zasad etyki i etykiety mowy w różnych sytuacjach komunikacyjnych, • formułuje ogólną opinię na temat utworu, • tworzy krótką wypowiedź na temat ogólnej problematyki utworu, • odtwarza w wypowiedzi podstawową treść utworu w porządku chronologicznym, • wypowiada się na temat 	<ul style="list-style-type: none"> • cytuje odpowiednie fragmenty tekstu, • formułuje wypowiedź związaną z odczuciami, jakie wywołuje dzieło, • przestrzega zasad etyki i etykiety mowy w różnych sytuacjach komunikacyjnych, • przedstawia swoją opinię na temat utworu, • przedstawia w wypowiedzi problematykę utworu, • odtwarza w wypowiedzi w porządku chronologicznym treść utworu, • tworzy wypowiedź, w której porządkuje informacje, dotyczące świata 	<ul style="list-style-type: none"> • cytuje odpowiednie fragmenty tekstu, uzasadnia ich wybór, • wypowiada się na temat odczuć, jakie może wywoływać dzieło u odbiorcy, • świadomie dostosowuje swoje wypowiedzi do zasad etyki i etykiety mowy, • przedstawia swoją opinię na temat utworu, uzasadnia ją odwołaniami do dzieła, • tworzy logiczną, zwartą wypowiedź prezentującą problematykę utworu, • przedstawia treść utworu, • formułuje wnioski na 	<ul style="list-style-type: none"> • cytuje i komentuje odpowiednie fragmenty tekstu, • tworzy zwartą wypowiedź związaną tematycznie z odczuciami, jakie dzieło może wywoływać u odbiorców, • dostosowuje swoje wypowiedzi do zasad etyki i etykiety mowy, ma świadomość konsekwencji stosowanych w wypowiedzi form językowych, • przedstawia uzasadnioną opinię na temat utworu, zawiera w niej elementy wartościowania,

	<p>elementów świata przedstawionego w utworze,</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje w wypowiedzi znaczenia dosłowne utworu lirycznego, • wypowiada się na temat przeczytanych samodzielnie tekstów prasowych, • tworzy wypowiedź prezentującą elementy warstwy przedstawieniowej obrazu, • stosuje w wypowiedzi odpowiednie słownictwo, • tworzy wypowiedzi z poprawnymi konstrukcjami składniowymi, 	<p>przedstawionego w utworze,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia i omawia w wypowiedzi znaczenia dosłowne utworu lirycznego, • wypowiada się na temat przeczytanych samodzielnie tekstów prasowych, wstępnie je ocenia, • tworzy wypowiedź, w której omawia środki języka malarskiego wykorzystane dla zaprezentowania warstwy przedstawieniowej obrazu, • stosuje w wypowiedzi bogate słownictwo, • tworzy wypowiedzi z różnorodnymi konstrukcjami składniowymi, 	<p>temat sposobu prezentowania świata przedstawionego w utworze,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia w wypowiedzi znaczenia przenośne utworu lirycznego, • wartościuje przeczytane samodzielnie teksty prasowe, • tworzy wypowiedź, w której omawia metaforykę dzieła malarskiego, • stosuje w wypowiedzi bogate, różnorodne słownictwo, • tworzy wypowiedzi z urozmaiconymi konstrukcjami składniowymi, 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy pełną, wyczerpującą, logiczną wypowiedź, prezentującą tematykę utworu, • przedstawia treść utworu, wplata w wypowiedź odwołania do kontekstów, • komentuje sposób prezentowania świata w utworze, • przedstawia i komentuje w wypowiedzi znaczenia przenośne utworu lirycznego, • komentuje, ocenia i wartościuje samodzielnie przeczytane teksty prasowe, • tworzy wypowiedź, w której przedstawia i komentuje metaforykę dzieła malarskiego, • stosuje w wypowiedzi różnorodne słownictwo, dba o odpowiedni do tematu dobór leksyki, • tworzy wypowiedzi z różnorodnymi, funkcjonalnie dobieranymi konstrukcjami składniowymi,
<p>CZYTANIE ODBIÓR TEKSTÓW LITERACKICH I INNYCH TEKSTÓW KULTURY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje styl biblijny, • rozumie występujące w tekście archaizmy, • rozumie wyrazy gwarowe występujące w tekście, • rozpoznaje w tekście różne rodzaje stylizacji językowej, • odróżnia perswazję od manipulacji językowej, 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe cechy stylu biblijnego, • rozpoznaje w tekście archaizację, • rozumie tekst, w którym występuje stylizacja gwarowa, • rozpoznaje i nazywa różne rodzaje stylizacji językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cechy stylu biblijnego, wskazuje ich przykłady w tekście, • określa funkcje archaizacji w tekście, • określa rolę stylizacji gwarowej w tekście, • rozpoznaje różne rodzaje stylizacji, komentuje je 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym cechuje się styl biblijny, łączy jego cechy z tematyką i problematyką tekstu, • komentuje rolę archaizacji w tekście, • wyjaśnia, na czym polega i czemu służy stylizacja gwarowa,

	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w utworze nawiązania do innych dzieł, • rozróżnia literaturę wysoką i popularną, • wydobywa z tekstu informacje, dotyczące faktów, • rozpoznaje podstawowe środki stylistyczne w tekście, • wyodrębnia obrazy poetyckie w utworze lirycznym, • wskazuje podstawowe cechy budowy utworu lirycznego, • przedstawia bohatera literackiego, krótko go charakteryzuje, • odtwarza wzory osobowościowe, kreowane w utworach, • dostrzega związki fikcyjnego świata utworu z realną rzeczywistością, • rozpoznaje groteskowy charakter utworu, • wie, czym cechuje się bajka jako gatunek literacki, odróżnia bajkę od baśni, • wie, że reportaż jest gatunkiem publicystycznym, rozpoznaje go wśród innych tekstów, • omawia warstwę przedstawieniową obrazu, 	<p>w tekście,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym różni się perswazja od manipulacji językowej, • wyjaśnia sposób nawiązania w utworze do innych dzieł, • dostrzega podstawowe różnice między utworami literatury wysokiej i popularnej, • wydobywa z tekstu informacje, dotyczące faktów i opinii, • rozpoznaje i nazywa środki stylistyczne w tekście, • odtwarza dosłowne znaczenia obrazów poetyckich, • omawia budowę utworu lirycznego, • charakteryzuje bohatera literackiego, • przedstawia wzory osobowościowe, kreowane w utworach, • wskazuje konkretne odniesienia fikcyjnych elementów świata przedstawionego w utworze do realnej rzeczywistości, • wyjaśnia, na czym polega groteskowe przedstawienie świata w utworze, • wymienia cechy gatunkowe bajki, • wyjaśnia, czym cechuje się reportaż jako gatunek 	<p>znaczenie w utworze,</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzega w tekstach przejawy perswazji i manipulacji językowej, • wyjaśnia rolę nawiązań w utworze do innych dzieł, • dostrzega i komentuje nawiązania do literatury wysokiej w utworach literatury popularnej, • odróżnia relację od opinii, • rozpoznaje, nazywa środki stylistyczne w tekście, określa ich funkcję, • odczytuje przenośne znaczenia obrazów poetyckich, • omawia budowę utworu lirycznego, wyodrębnia sposoby rytmizacji tekstu, • charakteryzuje bohatera literackiego, omawia motywy jego postępowania, • przedstawia i komentuje wzory osobowościowe kreowane w utworach, • omawia odniesienia fikcyjnych elementów świata przedstawionego w utworze do realnej rzeczywistości, • tłumaczy mechanizmy groteski jako konwencji literackiej, • wie, że bajka jest gatunkiem pogranicznym, wskazuje jej epickie i 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czemu służy zastosowana w utworze stylizacja językowa, • rozumie mechanizmy perswazji i manipulacji językowej, • komentuje nawiązania do innych dzieł w utworze, • wartościuje utwory literatury wysokiej i popularnej, • odróżnia relacje od opinii, komentuje ich powiązanie, • wyjaśnia, jaką rolę pełnią środki stylistyczne w kreowaniu świata w tekście, • komentuje znaczenia obrazów poetyckich, omawia sposób ich tworzenia, • omawia budowę utworu lirycznego, łączy ją z warstwą treściową tekstu, • charakteryzuje bohatera literackiego, komentuje jego postępowanie, ocenia wybory, których dokonał, • ocenia z punktu widzenia człowieka współczesnego wzory osobowościowe, kreowane w utworach, • komentuje związki między fikcją literacką a realną rzeczywistością, • wyjaśnia, na czym polega i czemu służy groteska jako konwencja literacka, • omawia bajkę jako gatunek
--	--	--	--	---

		<p>publicystyczny,</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia warstwę przedstawieniową obrazu, wstępnie określa malarskie sposoby jej prezentacji, 	<p>liryczne cechy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • komentuje tematykę i problematykę reportażu, • analizuje dzieło malarskie, wstępnie je interpretuje, 	<p>literacki, rozróżnia różne typy bajek,</p> <ul style="list-style-type: none"> • komentuje problematykę reportażu, wykorzystuje obserwacje stylu, • analizuje i interpretuje dzieło malarskie,
PISANIE	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z podstawowych słowników, • tworzy proste przypisy, • stara się dobierać odpowiedni styl do wypowiedzi, • stara się stosować różnorodne słownictwo, • stosuje prawidłowo podstawowe formy gramatyczne i ortograficzne nazw własnych, nazwisk, nazw miejscowych, • stosuje różne typy zdań złożonych, • przestrzega zasad interpunkcji, • stosuje w tworzonym tekście mowę zależną i niezależną, • posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny, • tworzy według wzoru formy użytkowe: podanie, cv, protokół, list motywacyjny, • układa według wzoru notatkę encyklopedyczną, 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z odpowiednich słowników, • tworzy przypisy, • dobiera odpowiedni styl do wypowiedzi, • stosuje różnorodne słownictwo, • stosuje prawidłowe formy gramatyczne i ortograficzne nazw własnych, nazwisk, nazw miejscowych, • stosuje poprawnie różne typy zdań złożonych, • przestrzega zasad interpunkcji, • stosuje poprawnie w tworzonym tekście mowę zależną i niezależną, • sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny, • tworzy samodzielnie formy użytkowe: podanie, cv, protokół, list motywacyjny, • układa samodzielnie notatkę encyklopedyczną, • pisze rozprawkę, wyraźnie formułuje tezę i przedstawia argumenty, 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie dociera do potrzebnych informacji, • tworzy przypisy, przywołując cytaty, • wykorzystuje stylizację w tworzonym tekście, • stosuje bogate słownictwo z różnych kręgów tematycznych, • zapisuje poprawnie pod względem gramatycznym i ortograficznym nazwy własne, nazwiska, nazwy miejscowe, • celowo stosuje różne typy zdań złożonych, • stosuje poprawną, różnorodną interpunkcję, • celowo stosuje w tworzonym tekście mowę zależną i niezależną, • dobiera odpowiednio do tworzonych tekstów oficjalną i nieoficjalną odmianę polszczyzny, • tworzy poprawnie formy użytkowe: podanie, cv, protokół, list motywacyjny, • układa notatkę encyklopedyczną, dba o 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z różnorodnych źródeł informacji, • sprawnie posługuje się przypisami, • celowo i funkcjonalnie stosuje stylizację w tworzonym tekście, • świadomie dobiera słownictwo w tworzonym tekście, • zapisuje bezbłędnie pod względem gramatycznym i ortograficznym nazwy własne, nazwiska, nazwy miejscowe, • celowo i poprawnie stosuje różne typy zdań wielokrotnie złożonych, • tworzy tekst bezbłędny pod względem interpunkcji, • celowo i funkcjonalnie stosuje w tworzonym tekście mowę zależną i niezależną, • wykorzystuje funkcjonalnie oficjalną i nieoficjalną odmianę polszczyzny, • tworzy formy użytkowe, zachowując ich wszystkie wymogi: podanie, cv, protokół, list motywacyjny,

	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie pisze krótką rozprawkę, • samodzielnie pisze charakterystykę postaci, • tworzy samodzielnie opis sytuacji, • wyszukuje i poprawia błędy we własnym tekście. 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze rozwiniętą charakterystykę postaci, • układa opis sytuacji, dynamizuje wypowiedź, • poprawia błędy we własnym tekście, koryguje styl. 	<ul style="list-style-type: none"> • skrótowość tekstu, • pisze rozprawkę, prezentuje wyraźnie i uzasadnia swoje stanowisko, • pisze rozwiniętą charakterystykę postaci literackiej, wykorzystuje odwołania do tekstu, • tworzy rozwinięty opis sytuacji, szczegółowo prezentuje okoliczności, • koryguje własny tekst, dodaje uzupełnienia. 	<ul style="list-style-type: none"> • układ notatkę encyklopedyczną, świadomie i poprawnie stosuje odpowiednie skróty, • pisze rozprawkę, przedstawia swoje tezy, opinie, oceny, uzasadnia je różnymi rodzajami argumentów, • pisze rozwiniętą charakterystykę postaci literackiej, wzbogaca ją komentowanymi cytatami i odwołaniami do tekstu, • tworzy opis sytuacji, celowo dobiera sposób narracji i styl wypowiedzi, • samodzielnie redaguje własny tekst.
NAUKA O JĘZYKU	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w tekście cytaty, • zna podstawowe rodzaje słowników, • sprawnie odszukuje potrzebne mu hasła w słowniku, • zapisuje poprawnie graficznie mowę niezależną, • objaśnia znaczenia frazeologizmów pochodzących z mitologii, • w podanych przykładach wskazuje poprawne związki frazeologiczne, układa z nimi zdania, • rozpoznaje w tekście archaizmy, 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie graficznie zapisuje cytaty, • wie, w jakich słownikach szukać potrzebnych podstawowych informacji, • orientuje się w budowie hasła słownikowego, • przekształca poprawnie mowę zależną w niezależną, • korzystając z odpowiedniego słownika, wyjaśnia znaczenie podanych frazeologizmów, • poprawia błędy w podanych przykładach związków frazeologicznych, • rozpoznaje w tekście archaizmy, próbuje określić 	<ul style="list-style-type: none"> • wprowadza do własnej wypowiedzi cytaty, • zna różne rodzaje słowników specjalnych, • sprawnie i poprawnie odczytuje hasło słownikowe, • przekształca poprawnie mowę zależną w niezależną i odwrotnie, przestrzega zasad zapisu, • podaje przykłady sytuacji, w których można użyć wskazanych frazeologizmów, • wyjaśnia mechanizm powstawania błędów w podanych związkach 	<ul style="list-style-type: none"> • wprowadza do własnej wypowiedzi cytaty, opatruje je przypisami, • w swojej pracy korzysta z wszystkich rodzajów słowników, • sprawnie i poprawnie odczytuje hasło słownikowe, rozumie zawarte w nim skróty, • poprawnie i funkcjonalnie stosuje w wypowiedziach mowę zależną i niezależną, • wyjaśnia, w jakim celu używamy frazeologizmów w wypowiedziach, jakie efekty może przynieść ich wykorzystanie,

	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca podane zdania pojedyncze w wielokrotnie złożone, • zna najczęściej stosowane znaki interpunkcyjne, stara się je stosować w praktyce, • rozpoznaje wyraźne zapożyczenia w tekście; wie, w jakim słowniku szukać informacji na ich temat, • zna podstawowe reguły odmiany nazwisk, stara się je stosować w praktyce, • stosuje poprawną odmianę popularnych i często używanych nazw miejscowych, • rozróżnia język ogólny i gwarowy, • odróżnia perswazję od manipulacji językowej. 	<p>ich typy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i tworzy zdania wielokrotnie złożone, • zna wszystkie znaki interpunkcyjne, stara się je stosować w praktyce, • zastępuje zapożyczenia wyrazami rodzimymi, korzysta z odpowiedniego słownika, • stara się poprawnie odmieniać nazwiska, • stara się stosować poprawną odmianę nazw miejscowych, • wyjaśnia znaczenie najczęściej spotykanych regionalizmów, • wyjaśnia, czym różni się perswazja od manipulacji językowej. 	<p>frazeologicznych, poprawia te błędy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym są archaizmy, rozróżnia ich typy, wskazuje przykłady w tekście, • rozpoznaje i tworzy różne rodzaje zdań wielokrotnie złożonych, • stosuje poprawnie wszystkie znaki interpunkcyjne, • przekształca tekst, zastępując zapożyczenia wyrazami rodzimymi, zachowuje jego spójność i logikę, • zna reguły odmiany nazwisk, stosuje je w praktyce, • poprawnie odmienia nazwy miejscowe, • rozpoznaje cechy języka własnego regionu, • dostrzega w tekstach przejawy perswazji i manipulacji językowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje celowo w wypowiedziach prawidłowe związki frazeologiczne, • wyjaśnia, na czym polega archaizacja, jakim celom służy, • świadomie i celowo stosuje w wypowiedziach różne rodzaje zdań wielokrotnie złożonych, • stosuje poprawnie wszystkie znaki interpunkcyjne ze świadomością funkcji, które pełnią, • świadomie i celowo stosuje zapożyczenia, zna i stosuje zasady ich używania, • poprawnie odmienia wszystkie typy nazwisk, • zna reguły odmiany nazw miejscowych, poprawnie stosuje je w praktyce, • wyjaśnia, jakie znaczenie dla kultury narodowej mają regionalne odmiany języka • rozumie mechanizmy perswazji i manipulacji językowej.
--	--	--	--	--

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, którego osiągnięcia w znacznym stopniu wykraczają poza wymagania dopełniające. Jego praca cechuje się samodzielnością i kreatywnością. Prezentuje wysoki poziom wiedzy i erudycji interdyscyplinarnej. Świadomie i funkcjonalnie posługuje się bogatym słownictwem terminologicznym. Samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literatury pięknej, literatury faktu. Czyta, rozumie i wykorzystuje teksty popularnonaukowe, naukowe i publicystyczne. Potrafi analizować i interpretować dzieła malarskie z uwzględnieniem specyfiki środków języka malarskiego. Komentuje związki dzieła malarskiego z tekstem literackim. Analizuje i interpretuje dzieła filmowe i teatralne. Dostrzega i komentuje związki między różnymi dziełami sztuki. Formułuje problemy, proponuje sposoby ich rozwiązania. Tworzy bezbłędne pod każdym względem wypowiedzi ustne i pisemne. Samodzielnie planuje swoją pracę. Potrafi ocenić własne dokonania. Odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych, publikuje swoje teksty.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.